

Vad är ett examensbevis?

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor tog i juni 2020 emot en fråga från SUHF:s expertgrupp för arkiv- och informationshantering om lärosätenas olika tolkningar kring examensbevisens värde. En liknande fråga har samtidigt lyfts i och med rapporteringen av ITCF-förstudien om en nationell IT-lösning för digitala examensbevis. Detta föranleder expertgruppen att göra följande uttalande.

Definition av och formkrav för begreppet examensbevis

1 kap. 10 a § Höskolelagen (1992:1434) anger att regeringen meddelar föreskrifter om vilka examina på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå som får avläggas samt vidare, i 11 – 17 §§, att endast lärosäten som har de tillstånd som krävs enligt författningarna får utfärda sådana examina.

6 kap. 9 § högskoleförordningen (1993:100) föreskriver att en student som uppfyller fordringarna för en examen skall på begäran få examensbevis av högskolan.

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor finner att högskoleförordningens bestämmelse innebär att lärosätet beslutar om examensbevis efter prövning, på begäran av en student, om studenten uppfyller fordringarna för en viss examen, enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100).

Vi menar att detta är det lärosätet beslutar om: Lärosätet utfärdar examen, vilket sker i och med (samtidigt) att examensbeviset beslutas. Den aktiva handling som lärosätet gör när det utfärdar examen är att skapa ett examensbevis.

Formkravet på ett examensbevis, förutom det som anges i 6 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100), är det som framgår för skriftliga beslut av 31 § förvaltningslagen (2017:900). Det ska finnas *en handling*. Handlingen ska visa 1) dagen för beslutet, 2) vad beslutet innehåller, 3) vem eller vilka som har fattat beslutet, 4) vem eller vilka som har varit föredragande, och 5) vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Vår slutsats är därmed att ett examensbevis är *en handling*, i vilken det ska framgå dagen för beslut, beslutets innehåll (enligt högskoleförordningen), och vem som har fattat beslutetⁱ. I dagsläget ser vi att handlingen kan förekomma både som ett fysiskt (papper) eller digitalt dokument. Det vanligt förekommande digitala formatet är i dagsläget PDF.

Vi finner därmed även att examensbevis är en allmän handling som framställs och ska bevaras av lärosätet, enligt 3 § arkivlagen (1990:782).

Expertgruppen noterar för övrigt att den pågående digitaliseringen av de studieadministrativa processerna är positiv och angelägen för att säkerställa hållbara, effektiva och rättssäkra flöden. Expertgruppen anser därför att utveckling av ett nationellt IT-stöd för olika delar av hanteringen av digitala examensbevis bör prioriteras.

ⁱ Enligt 20 § myndighetsförordningen (2007:515) får myndigheten bestämma att ärenden som avgörs av någon annan person än myndighetens chef inte behöver föredras. Vid de allra flesta lärosäten är det i dagsläget någon annan än rektor som beslutar i enskilda examensärenden.